

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **F. H.**
státní příslušnost Ukrajina
t. č. Pobytové středisko Havířov, 735 64 Havířov, Na Kopci 269

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 5. 2019 č. j. OAM-177/LE-BA02-LE24-2019, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu).
2. Žalobce uvedl výčet zákonných ustanovení, která měl žalovaný porušit a namítal, že žalovaný řádně nezjistil skutkový stav a nepřihlédl ke všem rozhodným skutkovým okolnostem a v důsledku toho nesprávně aplikoval příslušná ustanovení zákona o azylu. Má za to, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany, jelikož mu v zemi původu hrozí nebezpečí vážné újmy. Konstatoval, že v řízení o žádosti o mezinárodní ochrany prezentoval obavy související s jeho nasazením do bojů na Donbasu. Poznamenal, že si je vědom skutečnosti, že branná povinnost je obecně považována za zcela legitimní občanskou povinnost, která existuje v řadě demokratických zemí. Zároveň však platí, že tyto demokratické země většinou umožňují vykonání náhradní civilní služby z důvodu výhrady svědomí nebo náboženství. Žalobce vyslovil přesvědčení, že v jeho individuálním případě je odepírání nastoupení vojenské služby relevantní ve vztahu k udělení mezinárodní ochrany. V tomto ohledu odkázal na bod 170 příručky UNHCR a uvedl, že zavedení legislativy upravující civilní konání vojenské služby je dle citované příručky doporučováno mezinárodními organizacemi. Na uvedené navazuje Pokyn UNHCR o mezinárodní ochraně z roku 2004, týkající se žádostí o azyl založených na náboženství a citoval bod 26. Dále poukazoval na to, že na Ukrajině stále pokračuje napjatá bezpečnostní situace a citoval ze zprávy Organizace Freedom House z 11. 4. 2018 a rovněž z článku Rádia Svobodná Evropa z 23. 8. 2018. Žalobce vyslovil domněnku, že vzhledem k přetrvávajícímu konfliktu a vnitropolitickému napětí na Ukrajině je v současnosti státní aparát zcela nefunkční a nemůže poskytovat dostatečné záruky ochrany jeho práv v případě návratu na Ukrajinu. V případě návratu do země původu by došlo k ohrožení jeho života a zdraví. Situace je naprosto nepředpověditelná a nekontrolovatelná.
3. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Ohledně obavy žalobce z povolání a odvodu do armády žalovaný konstatoval, že snaha vyhnout se nástupu do armády není samo o sobě důvodem k udělení azylu či doplňkové ochrany zejména, pokud povinnost ji nastoupit se týká všech obyvatel země bez ohledu na jejich rasu, národnost, náboženství či politické přesvědčení. Na Ukrajině skutečně hrozí za nenastoupení vojenské služby trest odnětí svobody na 2 – 5 let, to však teprve v případě, že si dotýčný převezme povolávací rozkaz. V případě žalobce k tomu nedošlo. Z podkladů uvedených v rozhodnutí plyne, že do oblasti bojů na východě země jsou namísto vojáků základní služby a mobilizovaných záloh, jako tomu bylo v počátcích konfliktu, v současnosti nasazováni již výhradně profesionální vojáci nebo dobrovolníci. Na Ukrajině nyní žádná mobilizace neprobíhá. Obava žalobce z bezprostředního nasazení do reálného boje, navíc proti jeho vůli, tedy není podle názoru žalovaného odůvodněna. Žalovaný v daných souvislostech odkázal rovněž na relevantní judikaturu. Dále poukázal na to, že stav zhoršené bezpečnostní situace se týká pouze dvou z celkového počtu 24 oblastí. Žalobce pochází ze Zakarpatské oblasti na západě Ukrajiny. Této oblasti, která je velmi vzdálená od Doněcké a Luhanské oblasti na východě Ukrajiny, se zhoršená bezpečnostní situace vůbec netýká. Žalovaný rovněž poukázal na to, že žalobce své výpovědi v průběhu správních řízení

účelově měnil. V únoru 2019 v řízení o správním vyhoštění mimo jiné prohlásil, že nemá žádný důvod ani překážku, proč by nemohl vycestovat z České republiky a bude-li mu vydáno správní vyhoštění, vycestuje z České republiky dobrovolně domů na Ukrajinu. Také vypověděl, že po svém odjezdu z vlasti v roce 2015 se na Ukrajinu opakovaně vracel, což by v případě reálné a vážné hrozby jistě neučinil. Ekonomická nouze v zemi původu nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951. K tvrzení žalobce, že na Ukrajině je nefunkční státní aparát, žalovaný odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 276/2018-30, z něhož plyne, že státní orgány Ukrajiny jsou schopny chránit práva svých občanů.

4. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí žalovaným (§ 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.). Soud přitom postupoval podle § 51 odst. 1 s.ř.s. a rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobce se na výzvu soudu dle citovaného zákonného ustanovení ve stanovené lhůtě nevyjádřil.
5. Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zahájeno žádostí ze dne 4. 3. 2019. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany, v rámci údajů k podané žádosti a v pohovoru k této žádosti žalobce uvedl, že je státním občanem Ukrajiny, ukrajinské národnosti, pravoslavného náboženského vyznání. Jako poslední místo svého bydliště uvedl obec Velike Lučky v Zakarpatské oblasti. Do České republiky přicestoval na přelomu jara a léta 2018. Předtím v roce 2014 nebo 2015 pobýval na pracovní vízum v Polsku, v roce 2014 pracoval 2 měsíce v Rusku. Manželka žije na Ukrajině. O mezinárodní ochranu v České republice nebo jiném státě dříve nežádal. Je zdravý, nemá žádná zdravotní omezení, ani jiné zvláštní potřeby. Důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je válečný konflikt na Ukrajině. Žádné předvolání od vojenské správy nepřevzal, nebyl doma. Poukázal také na to, že jeho rodiče jsou důchodci a byl-li by odveden, neměl by se o ně kdo starat. Léky pro ně jsou drahé, rovněž i případná hospitalizace. Na Ukrajině nikdy neměl žádné problémy, nebyl tam ani trestně stíhaný. K důvodům odjezdu z Ukrajiny také dodal, že si chtěl vydělat peníze, popsal, že zdravotnictví není na dobré úrovni. Léky jsou drahé, hospitalizace a operace jsou nákladné. Dále uvedl, že padělaný doklad totožnosti používal proto, že mu ukradli pas. Tak si koupil rumunský.
6. Součástí správního spisu je trestní příkaz Obvodního soudu pro Prahu 10 ve věci sp. zn. 4 T 19/2019 ze dne 1. 3. 2019, který nabyl právní moci téhož dne, z něhož se podává, že žalobce byl na území České republiky pravomocně odsouzen pro páčání úmyslného trestného činu padělání a pozměnění veřejné listiny dle § 348 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku a byl mu uložen trest vyhoštění na 18 měsíců.
7. Ve správním spise jsou založeny informace o zemi původu, ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně se jedná o Informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 110372/2018-LPTP „Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí“ ze dne 16. 5. 2018 a č. j. 107918-6/2019-LPTP „Zdravotní záchranná služba, péče o zdravotně postižené“ ze dne 9. 4. 2019, Informaci OAMP „Ukrajina – Situace v zemi“ – ze dne 25. 4. 2019, Informaci Velvyslanectví Ukrajiny

v ČR „Vyhotovení cestovního pasu občana Ukrajiny pro výjezd do zahraničí“ ze dne 12. 6. 2018.

8. Dne 30. 4. 2019 byla žalobci dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí výše uvedenými, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich využití. Žalobce této možnosti využil, seznámil se s výčtem informací, jež vzal na vědomí. Žádné doplnění podkladů pro rozhodnutí nenavrhoval, ani neuvedl žádné další skutečnosti nebo informace, které by měl vzít správní orgán v úvahu při posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
9. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je existence válečného konfliktu na Ukrajině, obava z možného nasazení do bojů na východě Ukrajiny, obavy o rodinu v případě jeho odvedení do armády, neboť by se neměl kdo postarat o jeho staré invalidní rodiče. Mezi důvody žádosti žalobce uvedl nízký důchod svých rodičů a potřebu vydělávat pro ně peníze na lékařskou péči, která je na Ukrajině, dle jeho tvrzení, špatná a drahá a dále skutečnost, že nemají zdravotní pojištění.
10. K námitkám žalobce ohledně ozbrojeného konfliktu na Ukrajině soud uvádí, že bezpečnostní situací na Ukrajině se zabýval i Nejvyšší správní soud opakovaně, přičemž dospěl k závěru, že se nejedná o tzv. totální konflikt, jenž by dosahoval takové intenzity, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy (viz usnesení č. j. 7 Azs 265/2014-17). Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu rovněž vyplývá, že správní orgán se má při posuzování žádosti o mezinárodní ochranu především zabývat místem, kde žadatel žil před odchodem ze země původu, nebo kde se dlouhodobě zdržoval. Postup žalovaného, který akcentoval tu skutečnost, že před odjezdem z vlasti žalobce žil v západní části Ukrajiny, konkrétně v Zakarpatské oblasti, tedy v místě nacházejícího se pod plnou kontrolou ukrajinské vlády, je v souladu s touto judikaturou. Žalobce pouze obecně uvedl, že hrozí, že bude povolán k výkonu vojenské služby. Povolávací rozkaz přitom doposud nepřevzal. Povolání k výkonu vojenské služby v zemi původu není bez dalšího pronásledování, které by zakládalo důvod pro aplikaci § 12 zákona o azylu. Totéž platí pro případné obavy z nenastoupení výkonu povinné vojenské služby či branné povinnosti, neboť tato povinnost platí pro všechny občany země, nestíhá tedy pouze příslušníky určité skupiny taxativně vymezené v § 12 písm. b) zákona o azylu. Ust. § 12 písm. b) zákona o azylu ve výčtu důvodů strachu z pronásledování výslovně neuvádí trestní stíhání nebo trest za odepření (nenastoupení) výkonu vojenské služby za konfliktu. Strach žalobce z pronásledování v zemi původu není odůvodněný, neboť jednání státních úřadů, kterého se obává (povolání k výkonu vojenské služby, příp. nasazení do bojových operací na východě Ukrajiny, trestní stíhání za nenastoupení vojenské služby), nelze považovat za pronásledování. Žádná skutečnost nenásvědčuje tomu, že by žalobce měl být k výkonu vojenské služby povolán, neexistuje žádný reálný důkaz či důvod, že by mu povolání do bojů reálně hrozilo.
11. Námitka žalobce, že žalovaný nesprávně vyhodnotil otázku existence vážné újmy, která mu hrozí při návratu na Ukrajinu, je námitkou ohledně neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu,

doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li se v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

12. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu, za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
13. Ve shodě s žalovaným také soud zastává názor, že doplňkovou ochranu v případě nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu, lze shledat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí, nikoli tam, kde vůbec nastat nemusí či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat. Soud souhlasí se závěrem žalovaného, že pouhá neochota nastoupit do armády a účastnit se vojenských operací není sama o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, neboť existenci této občanské povinnosti v jednotlivých státech a dokonce i tresty za její nevykonání, uznávají za naprosto legitimní i Ženevská konvence, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech či Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Její výkon tedy nelze považovat za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, neboť nemůže být sama o sobě vnímána jako nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Z podkladů pro rozhodnutí plyne, že vojenská služba se řídí na Ukrajině zákonem, přičemž právo je vymahatelné a podmínky výkonu vojenské služby jsou zcela standardní. Za nenastoupení vojenské služby skutečně hrozí trest odnětí svobody na 2 až 5 let, to ovšem teprve v případě, že si dotyčný převezme povolávací rozkaz. Z výpovědi žalobce přitom vyplynulo, že povolávací rozkaz nepřevzal. Žalovaný nadto adekvátně poukázal také na informaci OAMP, v níž se uvádí, že v září roku 2016 byl podepsán Výnos prezidenta Ukrajiny, podle něhož nejsou na východoukrajinské frontě, tedy v zóně, kde se koná protiteroristická operace, již žádní mobilizovaní vojáci, pouze dobře vycvičení a motivovaní dobrovolníci a profesionální příslušníci armády. Obavy žalobce z povolání do ukrajinské armády a účasti v bojích jsou tak i dle názoru soudu bezpředmětné. Otázce, zda žalobci hrozí v případě návratu do vlasti nelidské či ponižující zacházení, se žalovaný dostatečně věnoval na straně 9 - 10. Se závěry žalovaného se soud ztotožňuje a v podrobnostech proto na ně odkazuje. Případné vycestování žalobce při zohlednění informací o zemi původu a skutečnostech sdělených žalobcem nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky České republiky. Závěr žalovaného, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu je správný. Soud sdílí názor žalovaného, že nižší úroveň ukrajinského zdravotnictví a nutnost se finančně podílet na nákladech léčby, nelze považovat za skutečně hrozící vážnou újmu, tedy existenci reálného rizika mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. V podrobnostech

soud odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí, neboť se zcela ztotožňuje se závěry žalovaného.

14. Soud uzavírá, že neshledal vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci, rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.
15. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce úspěch neměl a žalovanému prokazatelně žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 18.07.2019

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně